Anul I. No. 17 Un numer 15 bani Iași 1 Ianuar 1892.

ABONAMENTE

Pe un an 10 lei
Șese luni 5 „
Trei luni 2 50 b.

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
Strada Ipsilant No. 23

RAFUILAA

ZIAR INDEPENDENT APĂRĂTOR AL POPORULUI ROMÎN

Apare Vineri odată pe săptămână

ANUNCIURI

Pag. IV 15 bani linia
„ III 30 „ linia

Inserțiuni și Reclame 50 bani linia.

PROPRIETAR
I. MANCAȘ

Monopolul spirtoaselor

Atîta sunt de numeroase măsurile ce sunt de luat pentru a ocroti pe Romîni de jefuirea Jidanilor, în cît mai nu știm cu care să începem!

Iar despre importanța lor, nu se mai poate nimeni îndoi; căci una nu este mai puțin impartantă de cît alta.

Vom trata deci despre monopolul băuturilor spirtoase în genere, atît la orașe cît și la sate.

Un lucru însă trebue să deslușim, înainte de a intra in materie; acest lucru este următorul; ziarul **Răfuiala** cînd se întitulează ca ziar apărător al poporului romîn, nu trebue cineva să întaleagă că este numai apărătorul poporului de jos, adică al țăranului; ci a fie-cărui suflet românesc, ce aspiră după emancipare. Și că din contra, acest ziar, va fi tot deauna aspru cu acei Romîni, cari pricepînd de unde vine răul, vor continua a ocroti pe cei cari sunt cauza răului! Dar vom lumina pe acei Romîni cari sunt incapaaili de a pricepe răul, sau mijloacele de a-l îndepărta.

*
* *

Soluția în chestia jidovească este mult mai grea de cît cum și-ar închipui-o cine-va. Dar ea devine ușoară din momentul ce admitem că dînsa este rezultanta tuturor soluțielor parțiale ce reclamă această chestie. Am zis că noi, în chestia jidovască trebue să procedăm precum să procede în natură, adică evolutiv. Ei bine, așa vom face în toate desvoltările deosebitelor teze ce propunem despre chestia jidovească.

Mai întăi o întrebare: infiltrarea jidanilor la noi făcutu-s'a evolutiv? Da. Calea pe care s'au alipit jidanii de noi, pănă ce astăzi ne-au încălecat, a fost sintetică. Ei nu au acaparat toate de odată; ci treptat-treptat, punînd astăzi mîna pe una, mîne pe alta din forțele de viață ale poporului romîn, pînă ce în fine s'au simțit tari, și acum aspiră la drepturi civile și politice.

Care-i calea cea bună pe care noi trebue să o urmăm spre a scăpa de dînsii, sau, *cel puțin*, a ne mai ușura? Aceasta-i calea contrară, adică cea *analitică*.

Precum ei s'au cocoțat prin popasuri parțiale, noi cată să-i eliminăm printr'un proces de descompunere, luîndu-li, unul cîte unul, toate mijloacele de traiu rîpite de dînșii de la noi!

Căci poporul Romîn moare cu zile, se stînge de pe picioare, și cînd un popor a ajuns în aseminea hal, el este ca și un individ, în legitima sa apărare și nici o putere de pe lume nu este în drept de a-i interzice să se apere!

Noi nu ne uităm că congresul de Berlin a dat poroncă guvernului romîn să înscrie pe jidani la masa drepturilor de cetățenie. Guvernele țărilor constituționale reprezentative în zedar vor primi ordine; aceste ordine sunt numai niște formalități lipsite de înțeles, banale, și nu au valoare fără de aprobarea reprezentațiunei naționale.

De aceia a trebuit guvernul nostru la 1879 să consulte națiunea prin mijlocirea reprezentanților ei. Și fie-care știe că poporul convocat de către reprezentanți a fost pretutindenea în potriva drepturilor de cetățenie pentru Jidani.

Dar reprezentanții s'au dus la cameră și acolo au făcut mulți din ei, siliți de *multe de toate*, au făcut zic abstracție de voința națiunei, și au votat pentru dare de drepturi jidanilor. Nu face nimic! legile nu sunt vecinice; *vecinic este poporul și drepturile sale*; și o chestie, poate fi discutată și desbătută de toate generațiile. Căci dacă generația veche a crezut în bine un lucru pe care noi azi îl vedem în rău, noi, generația nouă, avem *datoria chiar, de a ne ingriji de drepturile noastre*; și să sperăm că națiunea romînă de azi și de mîne, va ști să răspundă la apelul ce-i facem de a nu-și uita de datorie.

Dar la cine să ne adresăm noi ca organ apărător al poporului romîn, într'o chestie ca aceasta a monopolului spirtoaselor?

Nu numai în aceasta, ci în toată seria de chestii speciale din care se alcătuește chestia jidovască, noi ne vom adresa la însuși poporul ale cărui drepturi le apărăm. Aci însă o dificultate se rîdica, și anume: nefiind sufragiul univezsal la poporul romîn, singurul suveran în România, țara sa, majoritatea alegătorilor direcți este la orașe; iar majoritatea orașelor se compune, în Moldova cu deosebire din jidani, cari au conrupt multe din spiritele cele mai capabile de a-și apara națiunea.

Poporul de la țară, cu rari escepțiuni dormitează în ignoranță, în nevoi și în beție, prin urmare de el nu ne putem folosi, dar trebue să ținem samă de modul cum dînsul privește pe jidani.

Și fiind că toată românimea satelor și a orașelor noastre vede un pericol în chestia jidovască, și că orășenii romîni își datoresc existența, posiția și instrucția, numai satelor cari singure muncesc pămîntul, noi facem un apel călduror la cetățenii orășeni, și-i rugăm să-și aducă aminte ca capul fără picioare sănătoase devine și el bolnav! Ocupațiile oamenilor de oraș permițînd cuiva de a se ocupa și cu chestiile politice, ei dară, carî sunt capul națiunei trebuie să se uite și la picioare; să le vadă că sunt desculțe, neîngrijite, cangrenizate, și să se gîndească la aceea dacă încă în epoca de față nu este în pericol de moarte capul, e cel puțin rușine pentru un cap sumeț, mîndru de sine, instruit, să fie purtat de niște picioare mizerabile!

A se cere deci de urgență de către alegători, ca una din cele dintăi

legi ce se vor face de viitoarea cameră, să fie monopolul crîşmelor la oraşe şi la sate.

M. Ronea.

Actualitatea politică

Am aratat in No. trecut, şi cred cetitorii s'au şi convins, că de la partidele noue: radicali, socialişti, *republicani* (?) nu ne putem aştepta la ceva, pentru cuvîntul că mai toate aceste partide, dacă se pot numi astfel, n'au garanţia trecutului, pe de o parte, iar pe de alta nu promit nimica bun pentru viitor.

Cea ce dînsele propun pentru viitor este ca să facem abstracţie de individualitatea noastră naţională; să ne lăsăm de *prejudiţiul* de a crede că un popor se poate desvolta prin sine însuşi; să abdicăm la trecutul nostru şi să dăm mîna cu veneticii, cari au intrat pe furiş in ţară, şi cari odată intraţi, n'au cruţat nici linguşire, nici despoere, nici hoţie pe faţă şi pe ascuns, numai şi numai spre a acumula averi imense cu cari să ne cumpere şi pe noi, şi să ne reducă la starea de sclavi!

Ce este de făcut acum in faţa alegerilor viitoare? Pe care din celelalte doue partide să sfătuim ca să voteze alegătorii, pe liberali sau pe conservatori? Fie-care alegător cuminte care îşi poate da socoteală de trecut cred că va şti cum să facă.

Un partid politic se compune din tot felul de oameni, luaţi din societatea in care trăeşte partidul. Inse in ce greşesc partidele la noi este că ele formează un soiu de gaşcă, ai cărei partizani nu văd oameni onesti in afară de partidul lor. Aşa pentru liberali, nu se află un singur conservator vrednic de incredere şi de lucru; pentru conservatori, nu se poate admite liberal, care să fie om vrednic sau capabil de a face ceva pentru ţară!

Partidele noastre păcătuesc prin spiritul lor strîmt in care caută să inchidă pe oameni Şi cu toate acestea sunt partide, ca de esemplu radicalii, şi socialiştii, cari mai de grabă cred in jidani, de cît in Romînii din cutare partid! Ce nenorocire! ce proaste mai sunt şi partidele!

Noi din parte-ne trecem peste spiritul de partid şi considerăm omul in sine. Aşa de pildă un partid numără 300 de membri intr'o localitate oare-care. Din acest număr partidul prezintă la un colegiu oare-care *patru* candidaţi. Ei bine, grija alegătorului trebue să fie de a cerceta dacă toţi aceşti patru candidaţi sunt mai intăi oameni de samă, cum se cade, inainte de a fi liberali spre esemplu. Şi dacă nu se găsesc tus-patru vrednici de incredere, caute-se in celalt partit restul pănă la patru candidaţi.

Dar să presupunem că partidul conservator, in loc de a prezenta alegătorilor oameni demni de incredere, a pus niste păpuşi, niste oameni de cartou, intemeindu-se pe aceea că dispune partidul de mijloace de ai scoate *cu cinste* din urnă, ce ne facem noi in acest caz? urmează să votăm pe toţi candidaţii liberali, pentru cuvîntul că trebuesc patru deputaţi la cameră? Nu, nici de cum. Noi vom vota doi liberali din cei patru propuşi de partid; restul de doi ii vom lua de la conservatori dacă-i vom găsi; far de nu, atunci vom trimite in cameră nu mai doi deputaţi la un colegiu de patru, şi ţara va face economie, in loc să plătească pe niste oameni de nimic!

Iată cum trebuie procedat in alegeri, iar nu mergînd orbeşte la urnă, cum merg oile din turmă după cea dintăi care începe a fugi intr'o direcţie oare-care.

Dar noi nu ne facem iluzii; in ţara noastră s'a sfîrşit cu iluziile. Noi ştim că voturile se dau pe bani, şi Doamne-fereşte nu putem avea pretenţia de a convinge pe cei pe cari numai banul îi poate indupleca. Statul nostru se adresează la oameni sinceri şi independenţi cari nu'şi vînd ţara pentru o bumaşcă ruptă in două, din care o jumătate să o primească inainte de vot, şi ceialtă după vot, sau nici odată, conform cu consequenţa lor sau acelor cari le plătesc voturile!

Drept care să fie bine ştiut că adepţii ziarului **Răfuiala**, după o prealabilă intelegere la timp oportun, cînd candidaţii partidelor se vor publica, vor face alegere intre aceste doue partide, liberali si conservatori, şi ceace e mai mult, chiar intre candidaţii acestor partide.

Aşa credem noi că putem servi ţara şi avem chiar cuvinte foarte temeinice de a nu proceda ca partidele.

Serghie.

INFORMAŢIUNI

Dl Al. Marino retrăgîndu-se din administraţie, rugăm atît pe d-nii abonaţi, cît şi persoanele particulare care ar avea vre-o afacere cu ziarul RĂFUIALA, să bine voiască a se adresa numai la redacţia acestui ziar.

In urma notiţei publicată numerul trecut al ziarului nostru, despre lipsa ce se găseşte in pachetele de tutun şi unele conţinênd mai muit colb: am fost invitaţi de dl director a visita fabrica.

La visita noastră, am găsit o calitate mai bună de tutun ce se impacheta, şi lăzile curăţite de colb. Insă aceasta să poate înţelege de ori-cine, când cine-va are de primit un musafir ştiind ziua şi oara, se prepară de al primi intr'un mod mai cuviincios pentru a se găsi toate în regulă, ca visitatorul să nu aibă nimic de zis. La cererea noastră, a ni se da un sac cu o lună în urmă pentru a'l revedui, am fost refusaţi sub cuvînt, că nu se găsesc de cât cu data de 20 Decembrie.

De şi d. director a invitat cu o zi mai înainte pe redactorul Drapelului, care s'a prea grăbit a face o notiţă de laudă, înse noi avem argumente mai puternice şi mănţinem cele zise în numerul trecut. Pe calea dreptăţei nu cerem nimic alta, de cît să se facă pachetele esacte în cantitate, calitate şi fără colb, atunci nu va avea nimeni de zis nimica.

Pe calea aceasta vom urmări,

Aflăm că în serviciul poliţiei, la corpul serjenţilor de oraş, se află în funcţiune 4 evrei şi anume: Iancu Botez. Vasile Avramovici, Alecu Botez, şi Teodor Botez.

Intrebăm pe d. prefect: cu ce drept aceşti evrei sunt ţinuţi în serviciul poliţiei, din care ei fac o specula, căci mai întăi raportează la coraligionarii lor ori ce secrete, şi apoi prefecturei? Pe cînd niste romîni onesti, nu pot fi numiţi din causă că li se cere cîte 40 lei bani în numerar, şi numai cel ce depune această sumă este admis.

Rugăm pe d. prefect, a cere de la aceşti indivizi actele de botez, sau cel puţin o dovadă bine stabilită, la care biserică sunt botezaţi; în caz contrar, ei trebue indepărtaţi imediat, căci divulgă evreilor ori ce secrete poliţieneşti.

In oraşul Foliiceni, un jidan casap a spart capul unui ţaran, cu o măsură de un klg. Faptul s'a petrecut in ziu de 23 Decembrie 1891, şi s'a constatat de procuror care a mers la faţa locului. Cît despre ţăran aflăm că după gravitatea loviturei nu putea să mai trăiască.

După o intrebare făcută prin coloanele acestui ziar onor. Ministru de Resbel, pentru pensiunea militarilor care au făcut un serviciu de 12 ani, sau înaintat decretele impreună cu mandatele pe ziua de 1 Noembre, înse d. Gh. Petrescu unul din aceşti militari, au primit numai decretul, iar mandatul nici pănă azi. Intrebând la casierie, i s'a răspuns, că dacă nu i-a venit acum, să se aştepte la al doilea trimestru; după care făcînd şi o petiţiune la minister, nu i s'a respuns nimic.

Intrebăm pe onor. ministru, ce se face cu aceşti bani, într'acui buzunar a intrat acum de sărbători? Căci bine înţeles, cum au primit ceilalţi în regulă, trebuta să primească şi d. Gh, Petrescu.

E de mirat cum un oraş ca Folticenii să nu posedă o piaţă, fără de

carc Jidanii își fac de cap, cumpărînd totul înainte de a ajunge țăranul în centrul orașului. Și cea ce este mai nostim, e că există chiar un fond de o sută doue-zeci mii lei, cu cari s'ar putea constru o hală frumoasă. Dar ce folos că consiliul comunal al Folticenilor paște bobocii, nu interesele cetațenilor!

Din greșală în frontespiciul foaei trecute, s'a pus No. 17 în loc de 16.

Aducem aceasta la cunoșlința d-lor abonați, pentru a se ști, că aceșta este adevăratul No. 17.

CRONICA

Cadouri de anul nou 1892

Ei hei!... de mult nu ne-am văzut
Iubiți lectori scumpe lectoare
Ba chiar eșise'n lume vorba
Că Ghiță nu mai e sub soare.
C'ar fi murit bătăl pu-tiea
De nonă sau de fluerență
Fiind c'a fost cu toți jidanii
De-o grozavă inpertinență.
Și blestemat fiind de rabini
Și de hahamul Ploeșteanu
S'a dus curând pe ceea lume
Et, ramolitu și golanu!...
Și zeu că au avut dreptate
Acei ce-au susținut aceasta
Dar nu de tot!... ci jumatate
Căci m'a durut teribel coasta.
De n'ar fi fost doctorul Bercu
Care se'mi dea niște rețete
Aș fi murit de trei ori zece
Intors cu fața la părete.
Și'ntre noi remîne vorba
De-ar fi știut el cine sunt
Nu mai aveam fericirea
De-a fi astăzi pe pămînt.
Căci in loc *d'infus felandrum*
De *creozot* și *aqua pice*
Mi-ar fi dat numai *laudanum*
Și mă muta curînd de aice!!!...
Acum in schimb, recunoștintă
Eu vecinic îmi voi arata
Și chiar promit că'n viitor
Pe jidani n'oi mai insulta.
In loc de vorbe grosolane
Politicos le voi vorbi
De anul nou dau și cadouri
De vor voi a le primi.

. . . . , ...
. . . . . .

Lui Ploeșteanu și dr. Bercu
Care m'a vindecat de tusă
Eu le trimet de anul nou
La fie-care câte trei fuse
Dar cu ele ce-au să facă
C'am curioși, intreabă unii?..
Se vede c'au uitat aceștia
Că ei pe fus sucesc perciuni.
Lui Rabi Taubes și cel din Buhuși
Cum si celui din Stefănești
Cari sunt oameni foarte de treabă
Și de cât dracu, mult mai onești.
Eu le-oi trimete de raci mîncare,
Și trei purcei fripți ardeeați
O mică dobă, câte-va chiște
Și o duzină de buni cârnați.
Ear la jidanii din toată țara
Ce îi iubesc ca pe ai mei frați
Să nu credeți zeu nici odată
Că eu eaș fi lăsat uitați.
De anul nou vouă prieteni
Târtani din țara românească
Eu vă trimet gropari și cioeli
Curând se vă'npământenească
Și se vă dea odată drepturi
Să nu sbierați in fața lumei
Că nu sunteți in țara asta
Egali in toate cu Românii!!...
Lui d Guță prim director
Al jidovitei foi bataea (Lupta)
Și lui Romeo cel cu Drapelul
Foaea lui Altăr de la Perjoaea
De anul nou eu le aș trimete
Dac'ar primi bătuiar vina
Câte-un mandat de deputat
La camera din Palestina.
Lui I. Nădejde „Maniac monstru"
Pe care'l știu din auzite
Ii trimet cartea cu acest titlu
De autorul Deoghenide.
Lui Maer Sigal democratul
Cel cu perciunii și bucle crețe
Ii trimet dreapta lui valoare
Un talger cu mai multe fețe.
Ear la Românii cu dor de țară
De anul nou urez la toți
Unire fraților și luptă
Să scăpăm fara de hoți.

De la Brădățel.

UN RĂSPUNS ZIARULUI DRAPELUL

Ziarul *Drapelul* organul d-lui Roman, știe de minune să represinte pe directorul său, și noi suntem foarte veseli de aceasta. Căci cum să nu fii vesel, cînd vezi că cu cît d. Roman caută prin ziarul seu să-și pună în relief știința *de om politic*, cu atît mai mult să vădește la d-lui ignoranța și lipsa de educațiune.

Noi l'am calificat drept cea se este și d-sa zice că-l insultăm; noi am spus că n'are nici patru clase gimnasiale și d-sa crede că trebue să fie cine-va laureat al Academiilor din Paris, Londra etc., pentru ca să-l poată cunoaște cît știe; noi constatăm că face politică în patru ipostase. și d-lui amenință cu palme pe redactorul și administratorul ziarulni nostru— noroc numai, că obrazele acestor doue persoane nu sunt vrednice de a mînji mînuțele sale cele curăț-le!

Vezi bine, că niște mîni cari nu lucrează nimic, trebue să fie curate, dacă ele nu s'ar fi feștelit cu ait-ceva, mai rău de cît lucrul.

Așa, acele mîni curate s'au feștelit odată cînd au bătut palma cu Dioghenide în semn de impacare, după ce acesta l'a fost batjocorit pe d. Roman; acele mîni sau mînjit cînd acum doi ani, în una din crîșmele Iașului au rîdicat bastonul și au crapat capul unui commesan cu care d. Roman intrase in companie acolo impreună cu un fost revizor de tristă memorie, destituit cu dreptul de d. D. Sturza!

Și, o, minunea minunilor, mînile d-lui Roman au ràmas tot curate! D. Roman își bate joc de oameni muncitori, ca d. Mancaș și d. Marino, și în acelaș timp pretinde că este apărătorul claselor muncitoare!

Apoi, d-le Roman, un Mancaș și un Marino, pot esista și fără de *Răfuiala*, căci dînșii au fost ceva înainte de a poseda un ziar; dar d-ta, ce ai fi, sau drept ce ai treco, cînd n'ar fi un ziar, ca *Lupta*, *Adevărul*, sau *Drapelul*?

Dă de lucru lui Mancaș și lui Marino, și ei vor prospera, pentru că se pricep la muncă; dar dacă ar vra cine-va să te prăpădiască pe d-ta, d-le Roman, n'ar avea de cît să-ți propue a munci ceva!

D-ta știi să scrii fraze, cari nu numai că nu sunt de nici un folos națiunei romîne, ci îucă îi strică.

Iată plaga țărei noastre! Iată paraziți, cari se cred mai pre sus de muncitori, pentru cuvîntul că ei pot trăi fără să munciască!

Iată, poporule romîn, cum te batjocuresc acei cărora tu prin munca ta le dai viață!

Meseriașul și agricultorul se scoală în zori de ziuă din patul seu vîrtos, și aleargă la muncă, iar paraziții dorm până la amează pe patul lor moale, și după prînz încep a-și bate joc de cei cari sau sculat des de dimineață!

Chiar dacă d-ta, d-le Roman, ai arăta atestate de 7 clase, și tot nu ai dovedi nimica; arată-te prin fapte superior lui Mancași și Marino. Cultura d-tale care îți pare superioară celei a lui Marino și Mancaș te face numai pe d-ta să te crezi învățat. **Spencer** zice: cel mai trist dar, ce ar putea face cine-va posterității, ar fi acela de a o ticsi cu un număr de imbecili, leneși și de criminali. A ajuta pe cei răi este a pregăti cu răutate urmașilor noștri o mulțime de dușmani."

Noi vom zice cam acelaș lucru, că a încuraja pe leneși, și pe paraziți, este a ne îngropa pe noi cari și muncim, pe lîngă că scriem.

FABULA

Papagalul și curcanul

Un amator de paseri luase un papagal
Și'l coborîse 'n curte, cu cușca'i de metal.
Iar celelalte p seri se grămădeau mereu
Spre a face cunoștință, tot inprejurul seu.
De unde venișI frate? îi zice un curcan,
— Din India, respunde modernul șarlatan.
Ai tu in a ta țară așa local frumos?
Ești tu vr'un mare rege, de nu umble pe jos?
Onoarea care-o capeți aicea la Romîni
O capeți pe acolo, in țara de păgîni?
— Ba adevăr voiu spune: eu acolo trăesc
Cam nebagat in samă de neamul omenesc.
Știind că nu e nimeni in țara sa proroc,
Trăseiu spre Romănia, să-mi caut de noroc.
Și văd cu fericire că oamenii de aici
Primesc cu mare-onoare pe ori ce venetici.

O țară nenorocită lipsită de patrioți,
Unde străinii furnică și pradă ca niște hoți.

V. G. Sion.

Judecată asupra jidanilor

(Urmare)

Dacă jidanul are voi se recunoască doctrina creştină in privirea egalităţei intre oameni, fundamentul Iudaismului s'ar surpa, pe când creştinismul nu i-ar putea da in schimb o indemnizare corespunzătoare cu dorinţele lui pentru o aşa concesiune.

Promisiunile jidovismului se raportă nu la fericirea creştină a conştiinţei impedecate, nici la cerul promis sermanului suferind. Jidanului 'i este promisă viaţa bună lumească prin exploatarea *şi subjugarea celor de alt neam*, cu singura condiţiune a ascultărei şi a supunerei oarbe.

Jidovilor li se prescrie de a nu considera pe cei-lalţi oameni ca pe semenii lor li se ordonă să bată pe Filisteni; căci Iehova voeşte se nedreptăţească pe aceştia pentru ca cu averea şi proprietăţile lor să poată implini făgăduinţa dată jidanilor.

De unde resultă, că aici nu este chestiunea numai de diferinţa in formele religioase, şi că jidanii nici o dată nu se vor hotărî de a părăsi esclusivismul lor. Urmând legilor lor şi individualismului lor intern, ei au păzit cu tărie şi in toată strictetea, in curgere de mii de ani, separaţiunea ler de toate cele-lalte popoare şi acolo unde astăzi statele creştine, urmând principiului toleranţei, au desfiinţat din parte-le barierile pentru jidani, aceste măsuri n'au provenit din aceia că jidanii şi-ar fi modificat cugetările lor, lucru ce este cu neputinţă, ci din un liberalism reu inţeles al acestor State.

Jidanii persistă cu tărie in opositiunea lor: şi astăzi ciuntează (mutileasă) pre copii lor spre ale intipări prescrisul imobil estern al separaţiunei. Ei nu s'au putut indupleca nici macar a schimba sabatul lor Duminica, după cum face cealaltă lume, cu toate că deosebirea aceasta nu e nicăirea prescrisă in religiunea lor şi că s'ar fi putut disfiinţa fără nici un conflict dogmatic, după cum ea a fost introdusă arbitrar şi de şi li este cu neputinţă o esistenţă onorabilă, trebuind sĕ respecte pe lângă ziua sabatului, şi Duminica statului creştin, şi remăindu-le atunci numai cinci zile de lucru pe septămână.

Multe din serbătorile jidoveşti nu sunt religioase, ci serbători naţionale istorile ale acestui popor. Astfel serbătoarea paştilor este serbarea fugirei lor din Egipt, şi azima cea nedospită şi nefrământată pe care o mănîncă in prasnicul acesta—*Maţicnu*—este o amintire ca atunce nu mai avea timpul necesar să dospească şi să coacă pânea.

Serbătoarea cuscelor este serbare agricolă şi tot de odată amintire a locuinţelo. lor in Egipt

Serbătoarea numită *Purim* este serbarea resbunărei asupra poporului care i-a primit; resbunare îndreptată nu numai asupra adevăraţilor lor persecutori, ci şi asupra celor ce li sau părut că păstrează in contra lor o cugetare ne-amică.

„Şi au ucis jidovii cu sabia pe vrăjmaşi lor şi zugrumară şi uciseră pe toţi cei ce erau vrăjmaşii lor, după cum au voit. (*Esth r* 9, 5.)

Cuvântul jidov nu este numele unei secte religioase, ci a unei naţiuni care are legile şi instituţiile sale, moravurile sale deosebite, pe care le a urmat şi le urmează de mii de ani in mijlocul altor popoare; tendenţa lor este nu de a se asimila cu popoarele, ci de a se păstra ca popor deosebit.

Văzurăm cu câtă tărie această tendenţă s'a manifestat in toată jidovimea din Europa când Napoleon I convocă la Paris un Sinedrim, voind prin această restaurare a vechei curţi judeciare supremă a Ierusalimului, se inrinreze asupra jidanilor imprăştieţi in toate ţerile ca scop de a'i intrebuinţa ca instrumente ale politicei sale. Din nici o ţară jidanii n'au protestat, n'au declarat că se afla unde-va contrupaţi cu poporul in sinul căruia se aflau locuind, din contra toţi de pretutindene au salutat cu bucurie această nouă eră a Iudaismului. Şi Pharaon zise (2. Moise 1. 10):

„Şi când se va intâmpla resbel, ei ar putea să se insoţească cu vrăjmaşii noştri."

Aşa dar jidanii nu se contopesc in unitatea naţională, nu se asimilează cu poporul german ci se pun in faţă cu dânsul şi in decontra lui

De aceia firesţe şi Germanii au trebuit să-i trateze ca streini.

Până in timpii cei mai din urmă, jidanii s'au aflat, când toleraţi, când isgoniţi, une-ori desfiinţaţi şi iar toleraţi, tot deauna sub nişte condiţiuni restrictive de jidani ocrotiţi, şi nu puteau se câştige un alt drept de cât acela ce li se cuvinea *ca streini*, in situaţiunea particulară ce şi-o făceau insuşi prin tendenţa lor de a se pastra ca individualitate naţională deosebită.

In aseminea situaţiiune ei nu puteau avea de cât dreptul ce resulta din insuşi punctul lor de purcedere; adică dreptul streinilor, care in ori-ce Stat civilizat se acorda, in cît priveşte protecţiunea vieţei şi averei, tuturor celor ce să află in stat; inse de aici nu urmează ca statul pentru aceasta se fie obigat a'i confunda cu poporul seu, sau a'i face partaşi la administraţiunea sa.

Imprejurarea că şi jidanii sunt supuşi serviciului militar nu li constitue un drept pe bazele căruia se razime aspiraţiunile lor la funcţiunile Statului.

Serviciului militar este o datorie, iar nu un drept; el este oare-cum o contra postaţiune pentru ocrotirea ce dă Statul in asiguranţa averei şi a persoanei. Serviciul militar poartă caracterul unui impozit.

ULTIME INFORMAŢII

In momentul de a pune ziarul sub presă, aflăm că administraţia comunală îşi face de dragoste, tocmai acum înainte de alegeri.

Acesti onor. părinţi, după ce anul acesta a lăsat pe strade un numer insemnat de absolvenţi ai scoalei de meserie, fără să le dea cea mai mică protecţie, in urma după o petiţiune a lor şi prin stăruinţele directorului, cu multă greutate, le-a admis a-şi forma un mic atelier, într'o odae din fostul local a primăriei.

Acum ce i s'a năzărit administraţiei comunale nu se ştie, e de ajuns că băeţii să pomenesc de odată cu un ordin, de a se permuta la un arest din strada palatului într'o intunecime, unde se pedepseau soldaţii culpabili.

Văzindu-se trimişi în acel arest fără nici o culpă, au renunţat la concursul părinţilor comunei, şi acum acesti băeţi nevoeşi, umblă pe strade fără a şti în cotro să apuce.

Iată soarta meseriaşilor romîni, pregătită de politicianii de azi, pe care mîne, îi vom auzi strigînd de la trlbună cu lacrimi de crocodil, că-i doare inima pentru meseriaşii romîni, şi vor căuta a îmbunătăţi soarta lor.

Poate să-i creadă cine va vroi!!!....

TALLÂSIADE

Un prost întrebă pe pîcală cînd e crăciunul la jidani.?

Cînd mănîncă rabinii cârnaţi şi carne de porc cuşer, respunse acesta.

***

Păcală e furios la culme pe anti-semiţi, şi pretinde că toţi sunt nişte şarlatani.

Dar pentru ce? îl întreabă Tîndală curios.

Pentru că ei toţi combat numai pe jidani, ear de jidauce nu zic nimica.

Orîndarul Lupu Veis.

MULŢUMIRE

Subsemnatul aduc viile mele mulţumiri d-lui Angel Georgescu, directorul scoalei de meserii din Roman, pentru sprijinul şi concursul cu care ne-a încurajat, pe mai mulţi absolvenţi ai scoalei de meserii din Iaşi. La prima vedere, d. Georgescu a dovedit cu fapte, că compătimeşte penmeseriaşii romîni, punîndu-şi toate silinţele a ne căuta de lucru, şi ajutându-ne chiar cu bani.

Această faptă nobilă şi patriotică, merită toată lauda, şi am dori să fie imitată de toţi Romînii, cari posedă sentimente de iubire pentru naţionalitatea lor, dovedind cu fapte ca d. Georgescu.

C. Novac.
Croitor absolvent a scoale de meserii din Iaşi.

Poşta Redacţiunii

D-lor Luca Emanoil şi Luca Vasiliu, Roman. Am primit abonamentele şi vă mulţumim. Ce bine ar fi cînd toţi abonaţii de prin judeţe ar face ca d-voastră, pentru a nu ne mai pune in sdruncin.

D-lui G. I. N. Podu-Iloae. Din două promisiuni, până astăzi n'am primit nici una, nu ştim care este cauza!...

D-lui Atanasiu Bucureşti. Am primit totul vă mulţămim, rugîndu-vă tot odată de a interveni pe lîngă persoanele a caror adrese ni le-aţ procurat, să fie atît de bune a nu ne refuza.

D-lui L. I. Roman. Am primit prea târziu cînd totul era gata, pentru viitor va fi cu siguranţă.

Ocasiune rară

De vînzare una maşină de cusut ori ce fel de lucru, începênd de la lingeria cea mai fină şi până la pielea cea mai groasă. Sistem cu totul nou şi care n'au fost întrebuinţată de cît două luni. Preţul foarte avantajos.

Pentru informaţiuni, a se adresa la redacţia cestui ziar.

Iaşi.—Tipografia Petru C. Popovcii.